

Stichting Onbegrensd Ondernemen
KvK-nr. 27306819
Rabobank: 1034.07.979
p/a Snoekstraat 30, 2513 TW Den Haag
06 38349343
www.onbegrensdondernemen.nl
info@onbegrensdondernemen.nl

Jaarverslag 2015 Stichting Onbegrensd Ondernemen

Mensen met een handicap in Peru leven vaak in isolement en hebben nauwelijks toegang tot basisvoorzieningen. Armoede en handicap gaan vaak samen. Zij hebben minder kansen hun eigen potentieel te ontwikkelen en in te zetten, omdat hun mogelijkheden op het volgen van onderwijs en het participeren op de arbeidsmarkt zeer beperkt zijn. Stichting Onbegrensd Ondernemen zet zich in om deze mensen een steuntje in de rug te geven.

Stichting Onbegrensd Ondernemen (O2) is op 19 oktober 2007 opgericht in Den Haag. O2 is een onafhankelijke stichting die concrete activiteiten onderneemt om de economische en maatschappelijke positie van mensen met een lichamelijke handicap vanaf 18 jaar te verbeteren in Peru. De stichting werkt samen met lokale organisaties en gaat uit van de kracht, kwaliteiten en ervaringen van de mensen zelf. Ondernemerschap, technische assistentie, toegang tot microkredieten, spaarsystemen en trainingen op maat en lobbyen zijn hierbij sleutelwoorden.

Voor meer algemene informatie over de stichting: zie onze website www.onbegrensdondernemen.nl

Participanten ondernemerstraject project All Inclusive

1. Inleiding

Onbegrensd Ondernemen werkt vanuit de overtuiging dat mensen met een lichamelijke handicap (in grote mate) zelfstandig kunnen participeren in de maatschappij. Beperkte fysieke mobiliteit belemmert mensen met een handicap echter in het dagelijks leven en ook in hun mogelijkheden zichzelf te ontwikkelen, onderwijs te volgen en economisch en maatschappelijk actief te zijn. Wij richten ons daarom vooral op het verbeteren en bevorderen van de sociaal-economische positie van mensen met een lichamelijke handicap. Dit gebeurt met name door het ondersteunen van EMSOLAM, onze belangrijkste samenwerkingspartner in Peru. EMSOLAM is een platform dat in 2008 is opgericht. Het bestuur bestaat uit vrijwilligers met een enorme schat aan ervaring, informatie en contacten met betrekking tot het werken met mensen met een handicap. Daarnaast onderneemt Onbegrensd Ondernemen activiteiten in Nederland om draagvlak te creëren en financiering voor de activiteiten van EMSOLAM te realiseren.

Het jaar 2015 was voor Onbegrensd Ondernemen en onze partner in Peru, EMSOLAM een belangrijk en inspirerend jaar. Het project 'All Inclusive: Sociaal en Ondernemend': pilot project voor sociale en economische participatie van mensen met een lichamelijke handicap in Peru dat in augustus 2013 van start was gegaan, is na twee jaar succesvol afgerond. De resultaten zijn gesystematiseerd en geëvalueerd en vormen de basis voor een nieuwe fase van werk voor Onbegrensd Ondernemen en voor EMSOLAM.

Stichting Onbegrensd Ondernemen heeft samen met EMSOLAM de financiële middelen bij elkaar weten te krijgen voor dit project, evenals voor de systematisering en verdere capaciteitsopbouw en lobbywerk eind 2015. EMSOLAM's eigen inbreng vanuit Peru voor dit project bedroeg 33% van de totale kosten. Vanuit Nederland werd het project ondersteund door donaties van Impulsis, Rabo Share4More fonds, Kringloopwinkel Re-Sell, Lions Club Ypenveen, Haëlla Stichting, het Protestants Steunfonds, kringloopwinkel De Recycling en diverse particuliere bijdragen, die er toe hebben bijgedragen dat we O2's visie, doelen en aanpak konden realiseren in 2015. Voor details zie het financieel overzicht in paragraaf 5.

2. Project 'All Inclusive: Sociaal en Ondernemend' succesvol afgerond!

In augustus 2013 is het tweejarig project 'All Inclusive: Sociaal en Ondernemend' van start gegaan. De doelstelling van het project was economische participatie van mensen met een lichamelijke handicap mogelijk maken door een ondernemerschapstraject op maat én een arbeidsmarkt bemiddelingstraject waar zij getraind en begeleid zouden worden bij het ontwikkelen van ondernemersvaardigheden of het vinden van een stageplaats en/of dienstverband, waardoor zij zelfstandig een inkomen kunnen verwerven.

De deelnemers werden door lokale organisaties, bedrijven en opleidingsinstituten begeleid. In augustus 2015 konden we vaststellen dat 44 mensen met een handicap hierin zijn geslaagd, dat is 88% van ons streefcijfer.

Het creëren van draagvlak voor de situatie van mensen met een handicap en hun rechten heeft gedurende het hele project centraal gestaan, en vormt de basis van de vervolg projecten in 2016.

A. Traject arbeidsmarkt bemiddeling: bedrijven matchen met deelnemers Resultaat: 21 mensen hebben een baan!

Tijdens het arbeidsmarkt bemiddelingstraject hebben 30 deelnemers sollicitatievaardigheden geleerd en workshops gevolgd als gesprekstechnieken, werkhouding en arbeidsmarkt onderzoek. Daarnaast heeft Emsolam met 30 bedrijven gesprekken gevoerd over de mogelijkheden mensen met een handicap in dienst te nemen en de fiscale voordelen hiervan.

Vijf deelnemers zijn tussentijds gestopt vanwege ziekte, zorgtaken thuis en beperkte middelen om te reizen.

Uiteindelijk hebben 21 deelnemers, 10 vrouwen en 11 mannen, door matching een arbeidscontract aangeboden gekregen (ons streefcijfer was 25). Gedurende het hele traject zijn deelnemers intensief begeleid en hebben werkgevers advies gekregen.

Deelnemers vertelden na afloop van het traject: *"Onze eigenwaarde is gegroeid. We zijn in positieve zin veranderd en hebben betere toekomstverwachtingen doordat we werk hebben. We voelen ons meer tevreden met onszelf en ons leven."*

Ook treedt er een **bedrijf op als ambassadeur** voor andere bedrijven om arbeidsmarkt participatie van mensen met een handicap te stimuleren. Zij laten zien dat dromen uit kunnen komen en verandering mogelijk is.

Bedrijven die deelnemers in dienst hebben genomen zijn erg tevreden. Supermarktketen Tottus heeft 6 deelnemers in dienst genomen! Zij is nu bezig haar panden toegankelijk te maken voor mensen met een rolstoel. Verder ziet zij erop toe dat, indien een werknemer niet op een bepaalde afdeling gedijt, deze naar een andere afdeling wordt overgeplaatst. De bedrijfsleider van Tottus meldde: *"Wij zijn zeer tevreden over de mensen die via Emsolam bij ons in dienst zijn gekomen. Ze zijn betrouwbaar en competent"*

B. Traject Zelfstandig ondernemerschap op maat: Meer inkomsten voor ondernemers

Tijdens het ondernemerstraject hebben 32 mensen modules gevolgd m.b.t. marktonderzoek, ondernemersvaardigheden, ondernemingsplannen, marketing-strategieën, klantvriendelijkheid, boekhouden, toegang tot microkrediet en gebruik van sociale media. De begeleiding van dit trainingstraject werd verzorgd door Expertia, een consultancy en trainingsbureau voor het midden- en kleinbedrijf. Hoewel een aantal deelnemers moest stoppen vanwege gezondheidsproblemen, te hoge reiskosten of andere werkzaamheden, hebben uiteindelijk 23 deelnemers, 12 vrouwen en 11 mannen, een gedetailleerd ondernemingsplan geschreven en onder begeleiding in praktijk gebracht (ons streefcijfer was 25).

De inkomsten van de meeste ondernemers zijn gedurende het project gestegen als gevolg van:

- **Meer inzicht in financiën**
Ondernemers gaven aan dat zij door een beter inzicht in inkomsten en uitgaven, nu andere ondernemingskeuzes maken.
- **Klantvriendelijkheid**
Ondernemers zijn zich bewuster van hun houding ten opzichte van de klant.
- **Uitbreiding producten en diensten**
De ondernemers gaven aan dat hun inkomsten zijn gestegen dankzij uitbreiding of aanpassing van hun producten en/of diensten.
- **Gebruik van sociale media**
Een aantal ondernemers is gebruik gaan maken van sociale media en heeft een eigen website gelanceerd. Zij zien hun omzet geleidelijk toenemen.
- **Microkrediet**
Vijf ondernemers hebben in 2015 voor het eerst een microkrediet aangevraagd. Drie van hen hebben een krediet gekregen van respectievelijk 550, 750 en 1000 euro, van twee is de aanvraag in behandeling. Daarnaast hadden vijf ondernemers bij aanvang van het project al een krediet. Iedereen die een krediet heeft komt de betalingsverplichtingen na.
De microkredieten worden verleend door Caja Trujillo waarmee Emsolam een samenwerkingsovereenkomst heeft. Caja Trujillo heeft een speciaal programma voor mensen met een handicap met een lagere rente.

Digitaal platform en markten

Tijdens het ondernemerstraject is een digitaal platform ontwikkeld waarop de deelnemers hun producten aan kunnen bieden. Verder zijn in samenwerking met de Regionale Overheid diverse lokale markten georganiseerd waar de deelnemers hun producten konden presenteren en - zonder tussenkomst van derden - verkopen.

Orthopedische werkplaatsen

De orthopedische werkplaatsen die in 2012 zijn opgericht, draaien zelfstandig, halen redelijk veel opdrachten binnen en zijn op weg om duurzaam zelfvoorzienend worden. Zij maken gebruik van het digitale platform om hun producten te verkopen.

C. Beleidsbeïnvloeding en bewustwording

Emsolam heeft diverse bijeenkomsten georganiseerd om overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties bewust te maken van de nijpende sociaal economische situatie van mensen met een handicap en het belang van het naleven van de wet voor mensen met een handicap. Daarnaast zijn in het kader van de verkiezingen najaar 2014 diverse activiteiten uitgevoerd om 'disability' op de politieke agenda te zetten en draagvlak te creëren.

Emsolam heeft met zes belangenorganisaties een **lobby document** opgesteld waarin de meest nijpende problemen, oorzaken en effecten die mensen met een handicap in hun dagelijks leven ervaren in kaart zijn gebracht en voorstellen voor oplossingen geformuleerd. Het document is overhandigd aan de president van Peru, de president van de regio Lambayeque en aan overheidsinstellingen. Tijdens een forum is Emsolam in dialoog gegaan met politieke partijen en is het lobby document aangeboden.

Een aantal van de behaalde resultaten met betrekking tot het creëren van draagvlak:

- Disability staat op de agenda van politieke partijen, regionale en lokale overheden.
- De Regionale Overheid is begonnen met toegankelijk maken van eigen gebouwen.
- Het regionale Ministerie van Werk-gelegenheid ontwikkelt momenteel een arbeidsmarktprogramma voor mensen met een handicap.
- Een aantal overheidsinstanties, waaronder de Kamer van Koophandel, gaan zich inzetten om mensen met een handicap in dienst te nemen (3% norm).
- De Universiteit gaat het thema disability opnemen in haar onderwijs curriculum.
- Een microfinancieringsorganisatie heeft een speciaal laagdrempelig kredietprogramma voor mensen met een handicap ontwikkeld.

Media aandacht gedurende het project

Door middel van demonstraties en via de geschreven media, radio en televisie is regelmatig aandacht gevraagd voor de situatie van mensen met een handicap en het belang van deelname aan de arbeidsmarkt.

Werkbezoek aan Peru

In maart 2015 brachten Ysabel Perez en Cisca Beckers namens Stichting Onbegrensd Ondernemen een werkbezoek aan Peru. Tijdens dit werkbezoek zijn er gesprekken gevoerd met de regionale overheid en de gemeente waarbij onder meer de 3% norm (voor het aannemen van mensen met een handicap) onder de aandacht is gebracht en de afspraak is gemaakt om arbeidsmarktparticipatie van mensen met een handicap op de agenda te zetten. Er zijn tijdens dit bezoek een aantal samenwerkingsovereenkomsten afgesloten met de gemeente Chiclayo en de regionale overheid. Verder hebben Ysabel en Cisca met de deelnemers van het ondernemerschap- en arbeidsmarkt bemiddelingstraject gesproken.

Gezamenlijke tussentijdse evaluatie in april 2015

Aan de hand van de door Emsolam aangeleverde halfjaar rapportage is tijdens het werkbezoek gezamenlijk geëvalueerd en gereflecteerd op de voortgang van het project en de gevolgde koers. Ysabel heeft met Emsolam een aantal inhoudelijke sessies gevoerd met betrekking tot strategiebepaling.

D. Systematisering van All Inclusive als overbrugging naar nieuwe fase

Aan het eind van het project 'All Inclusive' heeft EMSOLAM een werkgroep ingesteld die strategieën heeft geïdentificeerd om de effectiviteit van de projectaanpak te evalueren en systematiseren om zo de opgedane ervaringen en lessen in kaart te brengen. Dit heeft geresulteerd in een officieel document ter publicatie met concrete en toepasbare aanbevelingen. Deze publicatie is verspreid naar overheidsinstanties, bedrijven, NGO's en netwerken van diverse maatschappelijke organisaties die werken met thema's als disability, armoede, gender en onderwijs. Deze concrete aanbevelingen maken het mogelijk om een effectieve "all inclusive" aanpak verder in te bedden in de regio en uit te rollen naar andere regio's.

De conclusie is dat EMSOLAM zich heeft ontwikkeld tot serieuze gesprekspartner van de lokale en regionale overheid. Er zijn al diverse activiteiten ondernomen op het gebied van bepleiten en beleidsbeïnvloeding gericht op *inclusie* van mensen met een handicap en de daarvoor benodigde concrete maatregelen. In de toekomst wil EMSOLAM haar beleidsbeïnvloedingsactiviteiten verder ontwikkelen, ook in samenwerking met andere organisaties.

O2 ondersteunt EMSOLAM hierin van harte omdat wij van mening zijn, dat een duurzame inbedding van het *inclusief beleid* voor deze doelgroep pas goede kans heeft bij een actieve en structurele ondersteuning door de (regionale) overheid, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

3 Activiteiten in Nederland

Activiteiten in Nederland zijn gericht op het vragen van aandacht, bewustwording en het creëren van sociaal en financieel draagvlak voor het verbeteren van de maatschappelijke en sociaal-economische positie van mensen met een lichamelijke handicap in Peru.

Nieuwsbrief en website

Er is in 2015 een nieuwsbrief samengesteld en breed verspreid, Nieuwsbrief 12 – december 2015. De website is door het jaar heen bijgewerkt met actuele informatie.

Fondsen en donateurs

In 2015 zijn in samenspraak met EMSOLAM verschillende aanvragen gedaan om donaties en subsidies te verwerven ten behoeve van de lopende projecten in Peru en zijn er daarnaast voorbereidingen getroffen voor een nieuwe fase voor O2 en voor EMSOLAM.

In Nederland ontving Onbegrensd Ondernemen behalve de toegezegde fondsen van Impulsis en Rabobank Share4More ook in 2015 weer een donatie van de Lions Club Ypenveen van € 2000,- Een bedrag wat geheel ten goede is gekomen aan de begeleiding van de ondernemers van het project All Inclusive. Daarnaast zond de Haëlla Stichting ons een kerstgift van € 500,- die gebruikt werd om de projectresultaten onder de aandacht te brengen bij een breed publiek en zo meer bewustwording en draagvlak te creëren voor de situatie van mensen met een handicap. Verder ontving Stichting Onbegrensd Ondernemen donaties van particulieren. Het aantal vaste donateurs is vrij constant gebleven.

In Peru zorgde EMSOLAM ervoor dat de project activiteiten ondersteund werden door overheidsinstellingen, maatschappelijke organisaties en vrijwilligers.

Eind 2015 had het bestuur van O2 contact met donor organisaties Impulsis en Rabobank Share4More in verband met de afronding, evaluatie en eindrapportage van het project All Inclusive.

4. Organisatie Onbegrensd Ondernemen

Onbegrensd Ondernemen heeft in Nederland een bestuur, enkele personen die ondersteunende werkzaamheden verrichten en een comité van aanbeveling.

Alle betrokkenen werken op vrijwillige basis.

Verder wordt er nauw samengewerkt met EMSOLAM in Peru.

Bestuursvergaderingen

Het bestuur is in 2015 drie keer bij elkaar gekomen voor een algemene bestuursvergadering en daarnaast vijf keer als dagelijks bestuur.

Ondersteuning van vrijwilligers

Om het werk van O2 te verdelen en ook anderen als vrijwilliger bij het werk van O2 te betrekken zijn er enkele personen actief als vrijwilliger. Zij doen oa vertaalwerk en ondersteunen bij de vertegenwoordiging van onze stichting.

Comité van aanbeveling

De personen die in het Comité van aanbeveling zitten, gaven op individuele basis advies.

ANBI status

O2 en EMSOLAM hebben beiden een KvK registratie en de ANBI status.

Bestuursleden

Onbegrensd Ondernemen

Bestuursleden in 2015

- *Ysabel Perez (voorzitter tot nov. 2015)*
- *Cisca Beckers (voorzitter vanaf nov.2015)*
- *Loes Keijsers (secretaris)*
- *Man Yen Chan (penningmeester)*
- *Marianne Peters (algemeen bestuurslid tot nov. 2015)*
- *Gerdien Seegers (algemeen bestuurslid tot nov.2015)*
- *Jane Pocock (algemeen bestuurslid vanaf nov. 2015)*

Ondersteuners en vrijwilligers

- *Arelis Farro Ezcurra*
- *Thea Schellekens*

Comité van aanbeveling

- *Chris Reitsma (stichting Stabij)*

EMSOLAM

Bestuur EMSOLAM

- *Jannett Iriqoyen Muñoz (voorzitter),*
- *Max Anaya Cruz (vice voorzitter).*
- *Magdalena Santa Maria Chimbor (penningmeester).*
- *Carmen Anaya.*
- *Marianela Perez Liñán (algemeen bestuurslid).*

5. Financieel overzicht

Balans per 31 december 2015

Activa	2015	2014
Saldi geldmiddelen		
Saldo Kas	91	91
Saldo Ing bankrekening	0	0
Saldo ASN spaarrekening	3.212	10.512
Saldo Rabobankrekening	<u>3.178</u>	<u>2.388</u>
Totaal saldi geldmiddelen	6.481	12.991
Te vorderen posten	0	0
Totaal activa	<u>6.481</u>	<u>12.991</u>
Passiva		
Algemene Reserve		
Stand per 1 januari	6.430	5.588
Resultaat boekjaar	<u>-92</u>	<u>842</u>
Stand per 31 december	6.338	6.430
Saldo donaties ten behoeve van ¹⁾ uitgaven activiteiten volgend jaar	0	6.439
Te betalen posten	143	122
Totaal passiva	<u>6.481</u>	<u>12.991</u>

1)

Saldo donaties/sponsorbijdragen ten behoeve van uitgaven en projecten die vanaf 2015 zullen plaatsvinden:

	Donaties	Doorstorting/ uitgaven	Saldo 31-12-15
PC en hulpmiddelen voor bestuur Emsolam	1.250	1.250	0 1a)
All Inclusive: Sociaal en ondernemend	41.390	41.390	0 1b)
All Inclusive: Systematisering	<u>6.300</u>	<u>6.300</u>	<u>0 1c)</u>
	48.940	48.940	0

1a) De bijdrage van Lions Ypenburg is in 2015 besteed aan een PC en bijbehorende hulpmiddelen voor het bestuur *Emsolam* in Peru.

1b) De werkelijke projectkosten All Inclusive bedragen € 75.765, deze is voor € 47.690 gedekt door donaties en fondsen. De resterende benodigde gelden zijn gedekt in de vorm van een eigen bijdrage: O2 € 4.995 (7%, o.a. reiskosten werkbezoek) en Peru € 23.080 (33%, m.n. personele inzet).

1c) In het laatste kwartaal van 2015 heeft Impulsis het financieel mogelijk gemaakt om het project All Inclusive af te ronden met het onderdeel Systematisering: evaluatie en analyse van de opgedane ervaringen in dit project en het doen van aanbevelingen. Dit onderdeel is eind 2015 succesvol afgerond met het organiseren van een regionale en een macro-regionale bijeenkomst waar de uitkomsten zijn gepresenteerd en de publicaties zijn overhandigd.

Baten & Lasten 2015

Baten	2015	2014
Alg. donaties van fondsen/bedrijven	0	0
Alg. donaties van particulieren	3.111	1.946
Inkomsten tbv (project-) activiteiten 1)	<u>20.534</u>	<u>28.406</u>
Totaal baten	<u>23.645</u>	<u>30.352</u>
Lasten		
Vaste lasten	998	1.008
Enmalige lasten 2)	1.250	0
Activiteiten 3)	<u>21.489</u>	<u>28.502</u>
Totaal lasten	<u>23.737</u>	<u>29.510</u>
Resultaat	<u>-92</u>	<u>842</u>

Toelichting:

1) Inkomstenverantwoording per projectactiviteit

Donatie Lions - tbv PC en hulpmiddelen bestuur Per	1.250
All Inclusive - sociaal en ondernemend	12.984 *)
All Inclusive - systematisering	<u>6.300 *)</u>
	20.534

2) Eenmalige lasten (zie boven, financiering door Lions)

Computer	780
Toetsenbord voor slechtzienden	285
Leeslamp / antivirus / software	118
Leeslineaal	<u>67</u>
	1.250

3) Activiteiten

Peru All Inclusive - sociaal en ondernemend	15.085 *)
Peru All Inclusive - systematisering	6.300 *)
Afscheidsetentje 2 bestuursleden	<u>104</u>
	21.489

*)

In het overzicht *baten & lasten* is de resterende besteding van het project All Inclusive en de hierbij behorende opbrengsten verantwoord. Zie aparte bijlage voor de projectkosten voor de gehele projectduur.

Project All Inclusive: sociaal en ondernemend (incl. Systematisering)

Periode augustus 2013 t/m augustus 2015

	Begroting EUR	Werkelijk EUR
<u>Uitgaven</u>		
A1 - Bewustwordings- en wervingscampagne	14.590	19.591
A2 - Selectie en POP Programma	2.600	3.111
B - Beroepsopleiding ondernemerschap	14.180	17.937
C - Arbeidsmarkt bemiddelingstraject	7.730	11.357
D - Benodigde kantoorapparatuur / software	9.620	8.534
E - Onvoorziene kosten activ Peru (5% over onderdelen A tm D)	2.440	810
F - Professionele kosten O2	6.950	8.125
All Inclusive: Sociaal en Ondernemend	58.110	69.465
All Inclusive: Systematisering	6.300	6.300
Totaal uitgaven	*) 64.410	75.765
<u>Inkomsten (=dekking projectuitgaven)</u>		
	EUR	EUR
Impulsis		18.500
Rabo Share4 More		15.000
Lions Ypenburg		3.250
Kringloop Resell		3.000
Stichting Recycling Westland		1.250
Protestants Steunfonds		1.000
Haella		500
Overige particuliere donaties		5.190
Externe financiering	46.880	47.690
Eigen bijdrage Peru	15.580	23.080
Eigen bijdrage Nederland	1.950	4.995
Totaal inkomsten = financiering (intern en extern)	64.410	75.765

*)

De werkelijke projectkosten zijn € 11.355 (17,6%) hoger dan begroot.

Deze kostenstijging is met name veroorzaakt door een aantal onverwachte lokale ontwikkelingen waardoor het project arbeidsintensiever bleek dan vooraf gepland.

Zo is er o.a. vanwege de onvolledige centrale registratie meer tijd nodig geweest om de deelnemers en bedrijven in de regio te werven.

Deze extra projectkosten zijn grotendeels met eigen middelen gedekt, te weten € 7.500 lokale bijdrage uit Peru, en € 3.045 vanuit de geldmiddelen van O2.